

Rozhovor s Mons. Stolárikom: „Musíme poznať svoju vieru a musíme ju vedieť aj zdôvodniť...“

16. júna 2020 ✚ Cirkev ✚ Rozhovory

Rozprávali sme sa s Mons. Stanislavom Stolárikom, rožňavským biskupom, o kňazstve, filozofii a rodine. „Je potrebné znova sa vracieť k mysliteľom, ktorí nám približovali a približujú objektívne hodnoty, ktoré už sú preverené časom.“



Mons. Stanislav Stolárik
rožňavský biskup

Pochádzate z viacčlennej rodiny, boli ste siedmym dieťaťom z ôsmich detí. Viete si predstaviť že by ste vyrastali ako jedináčik? Ako povzbudiť dnešných mladých, aby sa odhodlali mať viacčlenné rodiny a nezostávali pri modeli dve deti a dosť?

Áno, pochádzam z početnejšej rodiny. Hneď na začiatok chcem veľmi úprimne povedať, že som za našu rodinu veľmi vďačný. Mal som skvelých rodičov, čím nechcem povedať, že boli dokonalí. To nie je nikto z ľudí. Ale moji a keď odpovedám na otázku o súrodencoch, tak poviem – naši rodičia mali správny základ ľudský aj kresťanský, na ktorom stavali celý svoj život a takýto základ postavili aj u nás detí. Aj po tom, ako sme sa v dospelosti rozpáchli z domu, mali sme na čom budovať ďalej. Toto ich smerovanie a pravá láska – to všetko sa prejavilo aj v tom, že nechceli byť tými, ktorí hľadajú pohodlie, bezstarostnosť. Preto, že opravdivo žili aj pre druhých, otvorili sa životu v prvom rade vo vlastnej rodine, keď prijali s láskou osem detí. Sú manželia, ktorým nie je možné mať deti, hoci po nich túžia. Sú manželia, ktorí z rôznych dôvodov ostávajú pri jednom – dvoch deťoch. Dôvody si musí každý povedať úprimne sám pred sebou, pretože môžu byť oprávnené, napr. vážne zdravotné dôvody, môžu byť motivované práve „obavou“ z väčšej námahy, až egoizmom... nesúdim nikoho, len chcem opäť zdôrazniť, že právo na život má každé dieťaťko, ktoré sa hlási na svet a za jeho život a ochranu tohto života sú zodpovední tí, ktorí mu ho dali, ale tiež tí, ktorí majú napomáhať a podporovať ochranu tohto nového života. A potom, ak sú manželia naozaj zodpovední a nechcú mať deti len pre seba, treba si v pravde „spočítať“, čo bude pre deti to skutočne lepšie, teda uvedomiť si aj to, akým bohatstvom a prínosom pre deti, pre ich budúce fungovanie v rodine a spoločnosti sú súrodenci a s nimi vytvárané vzťahy.

Vaše kňazské povolanie spadá do obdobia totalitnej vlády Komunistickej strany. Mohli by ste nám priblížiť vtedajšiu atmosféru v spoločnosti a problémy, ktoré museli

prekonávať študenti v seminári?

Mám živo v pamäti, ako sme sa tesne pred vysviackou obliekali do alby v jednej zo študovní na bohosloveckej fakulte v Bratislave. Sedel som na jednej z lavíc a zamýšľal som sa nad svojou kňazskou vysviackou, ktorá mala o chvíľu prísť, nad kňazským účinkovaním... uchovávam si túto chvíľu vo svojej pamäti a vo svojom srdci s veľkou vďačnosťou pred Pánom Bohom, pretože my sme žili v časoch, v ktorých sme ako bohoslovci hovorievali, že pokiaľ z nás biskup nestiahne ruky späť, nemáme istotu o vysviacke.

I tak považujem strávené časy v seminári za najkrajšie vo svojom živote a veľakrát som zopakoval a budem to opakovať do konca života, že do seminára by som sa vždy rád vrátil, aj napriek tomu, čím sme prechádzali v komunistických časoch. No a Pán Boh mi aj vyhovel. Keď som sa stal pomocným biskupom, 11 rokov som býval v Košickom seminári, takže tento návrat aj keď nie do Bratislavského, ale do Košického seminára mi Pán Boh vyplnil.

V detskom veku vplýva na budúceho kňaza predovšetkým jeho rodina. Mali ste aj Vy v rodine niekoho, kto mal zásadný vplyv na Vaše povolanie?

Nepoviem pre mnohých nič nové, keď opäť spomeniem moju mamu a robím to rád. Moja mama, odkedy sa vydala, modlila sa za to, aby mala syna kňaza. Musela však prejsť nejednou skúškou. Prvý sa narodil syn, potom dve dcéry, potom syn, ale ten niekoľkokomesačný zomrel, potom znova dve dcéry, potom som sa narodil ja ako siedme dieťa a ešte po mne jedna sestra. Siedme dieťa sa stalo kňazom. Môžeme tu hovoriť o jej dôvere, vytrvalosti, neustávajúcej modlitbe, ktorá vychádzala z túžby, aby sa jej syn stal kňazom. Prečo po tom tak túžila? Iste preto, lebo si uvedomovala veľkú potrebu kňazských povolaní aby sa šíriло Božie kráľovstvo. Ja ďakujem mojej mame za jej vytrvalosť a dôveru. A za všetko ostatné, čo sa mi dostalo od mojich rodičov, v rodine. Za výchovu ľudskú, kresťanskú, za nadobúdanie pevných presvedčení v tých dôležitých životných otázkach, za pomoc pri prvých krokoch ku kňazskému životu, neustálu podporu aj potom, keď som sa stal kňazom. Ďakujem tiež všetkým ostatným ľuďom, ktorí ma pozitívne ovplyvňovali, kládli základy môjho vzdelania, za priateľov, za tých, ktorí boli pre mňa dobrým príkladom.... skutočne za všetkých, ktorí ma podporili, pomohli.

Chcem ešte doplniť, že okrem sily rodiny, alebo jedným z prejavov sily rodiny bolo aj to, že z otcovej i matkinej strany boli v našej rodine kňazi, rehoľníci, rehoľníčky, o ktorých sa hovorilo, ktorí sa spomínali, takže aj to na mňa vplývalo, aj to formovalo moju dušu.

Panna Mária Sedembolestná je patrónkou Slovenska a slovenský národ sa k Nej vždy s láskou utiekal. Akú úlohu podľa Vás zohráva v súčasnosti mariánska úcta v živote nášho národa?

Slovenský národ sa môže považovať za šťastný, že má hlboko zakorenenú mariánsku úctu. Osobne považujem mariánsku úctu za súčasť zvlášť kňazského života a rád ju šírim – ako k našej Mame, patrónke, ochrankyni, sprievodkyni našim životom, „cestu“ k Ježišovi v duchu hesla „Cez Máriu k Ježišovi“...

V niekoľkých slovách nedokážem vypovedať všetky jej tituly, ktorými by som vyjadril jej materinskú lásku, blízkosť, pomoc... Akú úlohu zohráva v súčasnosti v našom národe? Stačí sa pomodliť Loretánske litánie, aby sme si uvedomili, v ktorých oblastiach, potrebách nášho života ako jednotlivcov i národa zohráva dôležitú úlohu. Možno by som spomenul to, že práve v tomto období ju vnímam, ako mocnú ochrankyňu pred pandémiou koronavírusu. Keď pozeráme na situáciu na Slovensku a uvedomíme si, koľko modlitieb,

prosieb denne počúva s prosbou o záchranu, nemožno nevidieť jej „vplyv“ u Pána a hojné rozdávanie milostí. Potom je tu v „hre“ zápas za ochranu života a hlavných, základných princípov, ktoré dal pre život jednotlivcov, rodiny a spoločnosti Boh. Ona, ako najdokonalejšia z ľudí, najdokonalejšie prežívala život podľa Božích plánov. Preto ju tak potrebujeme, aby v našom národe vyprosovala, aby sme boli verní Bohu, jeho zákonom, verní vo viere, ktorú nám zvestovali naši vierozvestovia sv. Cyril a Metod.

Kultúrna a sexuálne revolúcia z roku 1968 nie je na Slovensku dostatočne známa, tento rok je skôr spájaný s tzv. „Pražskou jarou“. Uvítali by ste väčšiu edukatívnu aktivitu v poznávaní tohto typu revolúcie, ktorá je aj väčšine veriacich neznáma a v podstate prijímaná ako neškodná?

Samozrejme, že každá revolúcia vyvoláva určitý nápor, príval, ktorý veľa vecí aj krásnych a dobrých ničí a mali sme možnosť vidieť, a stále vidíme dôsledky spomenutej revolúcie, ktorá sa síce môže nazývať aj kultúrnou, ale tam, kde sa veci ničia, ťažko hovoriť o nejakej kultúre. Preto vítam úsilia mnohých, ktorí aj v tomto smere, aj na tomto poli veľa pracujú, ako s mladými ľuďmi, tak aj s manželskými párami snažia sa vysvetľovať krásu Božieho poriadku a Božieho plánu. Svojím vyjadrením chcem zdôrazniť to, čo isto aj cítim, že ak chce človek skutočne porozumieť krásu sexuality, musí jednoducho uznať poriadok. A od tohto poriadku sa potom odvíja aj pochopenie plánu, lebo i poriadok, i plán pochádzajú od Boha. Ale verí tomu človek i v dnešnom čase, že Boh takto účinkuje, že Boh takto stvoril človeka – že určil poriadok a má s človekom plán? Preto chcem ešte raz poďakovať všetkým, ktorí sa snažia už mladým ľuďom a potom aj manželským párom, aj ďalším záujemcom vysvetľovať Božie zámery s človekom, svetom, a nebojím sa edukácie, ktorá je realizovaná takto. Nehovorím o tej edukácii, ktorá sa preferuje z niektorých štátnych inštitúcií, alebo z niektorých organizácií, pretože tie hovoria o technikách sexuálneho života, ktoré síce naplnia sexuálny akt, ale ľudí – muža a ženu nepriblížia, pretože často nie sú prejavom pravej lásky, ktorá je otvorená pre darovanie sa a pre prijatie nového života, ale naopak, je tam prítomný egoizmus, ktorý nikdy nikoho neurobí šťastnejším. Teda veľakrát ľudí od seba vzdialia a jednoducho ten celkový zmysel sexuality, ktorý je Bohom daný do srdca človeka, sa stráca. Ale opakujem znova, je treba k tomu značnej osvety a veľmi si cením prácu tých, ktorí aj na tomto poli začali orať.

V spolupráci s Nadáciou Slovakia Christiana by sme práve v súvislosti s kultúrnou revolúciou, ktorá pustoší srdcia hlavne mladých ľudí, radi premietali na Slovensku film „Revolúcia totálnej voľnosti“.

Myslíte že by Rožňavská diecéza, prípadne aj ďalšie, mohli pomôcť pri premietaní tohto filmu na území diecézy, v katolíckych školách a farnostiach?

Táto otázka súvisí s piatou otázkou, teda s predchádzajúcou. Iste, filmy sú veľmi dôležité, pretože vizuálny vnem vchádza veľmi hlboko do duše človeka a tak aj v tomto prípade môže zohrať svoju úlohu a iste zohrá, ale aj na základe toho, čo som v predchádzajúcej otázke naznačil, alebo aj výslovne povedal, ešte doplním o to, že som presvedčený, aká dôležitá je príprava na zhliadnutie isto aj tohto filmu a potom aj následná beseda, diskusia na túto tému. Pretože ak konkretizujeme, či lokalizujeme premietanie filmu v našej diecéze, treba povedať, že naša diecéza je aj intelektuálne veľmi rozmanitá a nie je možné odrazu pustiť komukoľvek tento film tak, ako niektoré iné snímky. Predsa sa tu jedná o vážnu tému a je potrebné, aby diváci na túto tému už boli nejakým spôsobom aspoň trochu vnútorne pripravení. Nevidel som ten film, neviem sa k nemu detailne vyjadriť, ale znova chcem oceniť prácu všetkých, ktorí sa aj týmto štýlom snažia

priblížiť ľuďom to, čo je v nich to krásne – čo do každého človeka vložil Boh a treba si to chrániť, lebo práve prijímaním rôznych nesprávnych a zavádzajúcich názorov, táto krása môže byť pošpinená, priam „pošliapaná“. Žehnám teda znova všetkým, ktorí na tomto poli chrániacom ľudskú dôstojnosť a veľkosť človeka, ktorú mu dal Stvoriteľ pracujú. Nech sa tá krása znova zaskvie v človekovi a cez človeka naplno.

Katolícka Cirkev sa už niekoľko desaťročí nachádza v krízovom stave: klesá počet povolaní, rastie odpad od viery a formácia veriacich je nedostatočná. V čom vidíte príčiny týchto javov?

Viera je Boží dar. Je to dar, ktorý Boh chce dať každému človekovi. Ale „...viera je z hlásania a hlásanie skrze Kristovo slovo.“ (Rim 10,17) Teda viera prichádza do srdca človeka ako vnútorný Boží dar, ale je potrebný, nevyhnutný aj vonkajší vplyv – hlásanie. Za duchovným povolaním sa ide na základe viery – povolaný „vie, komu uveril“ (porov. 2Tim 1,12). Ak nie je dosť pravých, pravdivých, verných hlásateľov Blahozvesti, ak chýbajú svedkovia viery – a to nielen tí veľkí, známi, ale aj tí „všední“, okolo nás, chýba niečo základné, čo v hĺbke srdca oduševní mladých ľudí ísť za Pánom. Ak niektorí tzv. „teológovia“ hlásajú pomýlenú náuku..., ak sa cez komunikačné prostriedky predkladajú, ponúkajú pseudohodnoty a názory, ktoré nekorešpondujú s pravými hodnotami a v podstate s ľudskou dôstojnosťou..., to všetko aspoň sčasti bráni, brzdi, či prekáža, aby sa mladí vydali cestou duchovného povolania, aby viera v národe rástla. Mohol by som menovať ešte ďalej a dlho, čo všetko chýba, alebo bráni v šírení viery v raste vo viere. Dôležité však je, aby tí, ktorí majú dar živej, boli naozaj „soľou, svetlom, kvasom“ v tomto svete. Dodal by som ešte slová sv. pápeža Pavla VI.: „... dnešný svet potrebuje viac svedkov, ako učiteľov.“ Sila reči, sila jazyka, hoci aj klamlivá, zavádzajúca, podvádzajúca, atď., platí bohužiaľ v mnohých oblastiach života, najmä v politike. Ale pri ohlasovaní a odovzdávaní viery je prvoradé svedectvo. A nebojme sa, že je to nejaký nedosiahnuteľný bod alebo meta, pretože úplne stačí to svedectvo aj také, aké sme mohli vídavať – vnímať u mnohých starých rodičov, u mnohých ľudí, ktorí prešli rôznymi náročnosťami života. Z týchto príkladov viery sa rodia noví svedkovia viery i nové duchovné povolania.

Cirkev vždy priťahovala veriacich, ale aj konvertitov, svojou krásou. Z minulosti nám zapáchajú nepreberné množstvá umeleckých a architektonických pokladov. Dnešné chrámy však u mnohých ľudí tento pocit „nadzemskej“ krásy nevzbudzujú. Aký je Váš názor na moderné cirkevné umenie? Bolo podľa Vás dobré opustiť stáročiami preverené predstavy krásy v cirkevnom umení?

Rozhovor s Mons. Viliamom Judákom:
Iste každá doba vtlačala svoj charakter do sakrálnych stavieb ako zvonku, tak aj architektonicky, aj do samotnej výzdoby. Všetko bolo odrazom, odzrkadlením, vyjadrením času. Ak upriamujeme pozornosť, alebo snažíme sa upriamiť pozornosť na tieto chrámy, ktorým akoby niečo chýbalo, treba si uvedomiť, že je to tiež odraz času. Tiež v nich ostáva určité znamenie času a odkaz budúcim generáciám, že tak sa vtedy žilo. Samozrejme, že za týmito chrámami stoja architekti, stoja rôzni ľudia, ktorí sa snažili vniknúť do tajov sakrálného umenia a možno čo najlepšie vyšperkovať ten-ktorý Boží chrám, ale znova – pod vplyvom času, pod vplyvom doby. Dnes, keď si na niektorých miestach uvedomujú, že chrámu, alebo v chráme niečo chýba, dovoľm si povedať, že je potrebný naozaj veľmi veľký cit, jemnosť, aby sa neurobila ešte väčšia škoda, keď by sa nejakým spôsobom nerozvážne vstupovalo do priestoru z predchádzajúcej doby a nejakým násilným spôsobom sa chcelo vniesť niečo, čo sa niekomu v danom čase páči alebo približuje. Aj tu je treba veľkú citlivosť, iste aj odvahu. Treba veľkú citlivosť na to, aby v chráme, v ktorom je vnímaná potreba doplniť

niečo absentujúce, aby sa to urobilo s veľkou citlivosťou. Nech sa to urobí, ale všetkých by som veľmi prosil: nech každý jeden takýto vstup len zvýrazňuje prítomnosť Ježiša Krista v Božom chráme, prípadne patrocínium, ale nikdy nech nie je tento zásah „nejakej korekcie“ do Božieho chrámu tým najhlavnejším, aby sa neodvážala pozornosť od toho, pre ktorého tento chrám bol postavený – je to Boží chrám. V každom chráme prebýva Boh a je prvoradé, aby všetci, ktorí do tohto chrámu vstúpia, aj cez tieto sakrálné dotvorenia cítili Božiu prítomnosť.

V posledných rokoch sme svedkami útekov kňazov z pastorácie, rôznych osobných tragédií, ktoré boli možno spôsobené prílišným zameraním ich formácie na tzv. „spoločenstvo“ a sociálny aktivizmus a slabou formáciou vnútorného, kontemplatívneho a rozjímavého života, ochotného znášať samotu a ústrky. Ako podľa Vás nájsť tú správnu rovnováhu medzi vnútorným a vonkajším životom kňazov?

Áno, je bolestivý každý jeden odchod kňaza, zasvätenej osoby. Keď to vezmeme čisto matematicky, vždy tá „jedna dvanástina“, ako keď z večeradla odišiel Judáš, vždy tá $\frac{1}{12}$ nejakým spôsobom odchádza od pôvodnej nastúpenej cesty. Keďže v ostatných rokoch bolo viac aj vysvätených kňazov aj viac zasvätených osôb, tak je matematicky jasné, že tiež počet osôb, ktoré odišli, je oveľa väčší, ako v časoch, keď kňazských vysviacok, alebo prijímateľov rehoľných záväzkov bolo oveľa menej. Zvlášť za komunizmu, keď mnohí kňazi boli tajne vysvätení, alebo boli tajní rehoľníci alebo rehoľníčky, o mnohých sa ani nevedelo, keď odišli. Ale aj to je určitý znak času v tom zmysle, že ako je potrebné zostúpiť na hĺbinu. Nemožno zostať pri povrchnosti, ktorá je vtlačená ako znak času dnešnému človekovi. „Surfovanie“ sa nedeje len na mori, alebo na internete, ale povrchnosť „behania“ len kdesi na povrchu sa vkradla aj do duchovného priestoru, ale hlavne do duše možno mnohých duchovných. Samozrejme, že tu zohrali úlohy aj niektoré čisto ľudské prvky aj z iných oblastí života – keď sa nebrala do úvahy potrebná kvalita a samozrejme, že potom výsledok bol taký, že kandidát na kňazstvo nemal predpoklady, čím netvrdím, že kandidát kňazstva už je dokonalý.

Pamätáme si z obdobia komunizmu: primárom, alebo nejakým ďalším vedeckým pracovníkom nemohol byť človek, ktorý úprimne bral svoju vieru. A či ten, ktorý mal „červenú knižku“, už len preto, že ju mal, bol väčším odborníkom? Otázky a odpovede, my, ktorí sme prežívali tento čas, poznáme veľmi dobre. Ale to najpodstatnejšie je čo? Každý jeden z nás, ktorí sme sa pripravovali na prijatie kňazstva a zasväteného života, sme veľa toho dostali v rámci formácie, ale nedostali sme to ako hotovú vec. Je to stále dar, o ktorý sa treba neustále starať a ako hovorí sv. Pavol, tento „poklad je v krehkej, hlinenej nádobe“ (porov. 2 Kor 4,7) a stačí nepatrný, ľahkovážny, alebo nešikovný pohyb a táto hlinená nádoba sa môže rozbiť. Teda je tu potrebné neustále prehĺbovanie duchovného života. Mnohé tieto odchody potvrdzujú práve túto potrebu, lebo spätný pohľad veľakrát ukazuje, ako laxne sa vnímal, alebo od určitého času sa začal vnímať samotný duchovný život u tej-ktorej konkrétnej osoby, ktorá odišla z duchovného života. Na druhej strane je samozrejme vždy aj obava, že mnohé už existujúce vnútorné odídienia, ktoré nie sú ešte badateľné navonok, ale už sú bolesťou preto, že potvrdzujú ako tento človek zasvätený Bohu je v značnej miere vzdialený od citlivosti na duchovné veci. Za tých sa nám treba naozaj veľa modliť a prosieť, lebo ich obrat je možný. Opakujem, že je to možné a preto modlime sa práve za týchto, aby sa z nedobre nastúpenej cesty, nedobre smerujúcej cesty, vrátili.

Akú literatúru by ste odporučili mladým ľuďom? Ktoré knihy zaujímajú najčestnejšie miesto vo Vašej knižnici?

Literatúru aj ja sám mám rôznorodú, hoci nie príliš rozmanitú, pretože naozaj nie je toľko času na čítanie. Uprednostňujem čítanie literatúry, ktorá je potrebná k môjmu osobnému duchovnému, teologickému prehĺbovaniu a k pastoračii, predovšetkým Sväté Písmo a tiež knihy, články, ktoré prinášajú objektívne informácie o súčasnom dianí v Cirkvi a vo svete. Samozrejme tiež slová, posolstvá, učiteľský úrad Svätého Otca Františka, ale aj pápežov, ktorí nám zanechali v napísanom slove, ktorého silu len podčiarkuje príklad ich života, na ktorý sa nedá zabudnúť. Mladým by som v značnej miere odporúčal, aby čítali poučnú, možno jednoduchým štýlom písanú krásnu duchovnú literatúru. Je to jedna z bied súčasného času – slabosť čítania – málo sa číta. Spomínam si, ako rád som si doma po večeroch čítaval s baterkou pod perinou. Keď prišiel otec, rýchlo som vypol baterku, lebo už bolo treba spať. Dnes sa mnohým ťažšie číta, nie sú k tomu vedení a je to obrovská škoda. Mal som šťastie aj na dobrých učiteľov literatúry. Takže pozitívny vzťah k literatúre som nabral. Okrem vzťahu k literatúre však treba nadobudnúť aj schopnosť správneho výberu – čo čítať, pretože to, čo sa dostane do človeka cez zmysly, ostáva vo vnútri a s človekom to robí svoje – buď pozitívne, alebo negatívne. Čím sa sýtime, tým sa stávame. Odporúčam každému, aby začal takými ľahšími vecami, ktoré sú okrasou duchovného života, napríklad životopisy svätých, ktorí prešli reálne životom, ktorý žijeme my a ukázali nám, že sa dá a oplatí žiť pravé ideály, že cesta do neba je možná. Ale tiež povzbudzujem každého, aby čítal Sväté Písmo a to zvlášť v tomto roku Svätého Písma – Božieho Slova. Tento dobrý návyk potom verím, že pretrvá aj do budúcnosti. Tiež odporúčam, aby každý čítal Katechizmus katolíckej Cirkvi. Pre mladých je vydaný vo veľmi sympatickej podobe pod názvom *Youcat – Katechizmus katolíckej cirkvi pre mladých*. **Predsa musíme poznať svoju vieru a musíme podľa sv. Petra (porov. 1 Pt 3,15) vedieť aj zdôvodniť svoju nádej, svoju vieru, aby sme nehabkali, ale aby sme vedeli argumentačne, keď už nie pred inými, ale hlavne pred sebou obhájiť pravdy a život podľa nich uvádzaný do praxe.** K tomu pomáha aj oboznamovať sa s tým, ako Cirkev v rámci učiteľského úradu vidí, zdôvodňuje a stojí za hodnotami a pravidlami, ktoré dal Boh pre náš život, napríklad učenie sv. Jána Pavla II. o teológii tela. Toto je veľmi dôležité. Dalo by sa pokračovať v odporúčaniach ešte dlho. Ale ten, kto hľadá „pokrm“, určite sa ho naučí nachádzať. Použijúc súčasnú terminológiu o „bio“ potravinách, nech aj literatúra po ktorej siahneme, má „bio“ kvalitu. Takže asi v tomto spektre by som odporúčal mladým, ale aj všetkým mladým duchom, aby mali naplnenú svoju knižnicu a to nielen na okrasu, ale aby tie knihy aj čítali.

Vaším oborom je tiež filozofia. Ktorých filozofov máte najradšej a odporúčili by ste k ich hlbšiemu štúdiu? A naopak, ktoré filozofické smery treba študovať, aby sme sa proti nim vedeli dobre argumentačne pripraviť?

Suverénne mojím obľúbeným filozofom je sv. Ján Pavol II., ktorý začínal písať svoje filozofické veci ako Karol Wojtyła, v tom pokračoval aj ako pápež. -Vnímam trápenie študentov, veď my sme sa rovnako trápili pri štúdiu filozofie, nebolo to jednoduché, ale veľmi potrebné. Práve jednotlivé filozofické smery alebo filozofické školy zhodnocujú, mapujú situáciu myslenia, ktoré sa aj v neskoršej dobe nejakým spôsobom opakuje a teda keď kladiem dôraz na sv. Jána Pavla II. alebo na niektorých rovnako, alebo podobne zmýšľajúcich mysliteľov, upriamujem pozornosť aj na tých, ktorých myslenie bolo iné alebo opačné, pretože ich myšlienky tak isto prerazili do života spoločnosti. **Napríklad si vezmite Frankfurskú školu a jej mysliteľov, ktorí vlastne začali práve dnes toľko propagované otázky rodovej rovnosti, ešte vehementnejšie ohlasovať alebo aj presadzovať do života.** Takže každý jeden filozofický smer, ktorý človek hoci nemusí poznať, nejakým spôsobom predsa len zanecháva

svoju stopu v celom ľudskom myslení. Preto je potrebné znova sa vracieť k mysliteľom, ktorí nám približovali a približujú objektívne hodnoty, ktoré už sú preverené časom. A pri bádaní alebo ďalšom odhaľovaní ľudskej mysle, alebo činnosti ľudskej mysle keď nám ponúkajú niektoré nové myšlienky, tiež vedieť učiť sa správne ich posúdiť a rozlišovať.

Aký je Váš najkrajší zážitok z kňazskej služby?

Ťažko povedať, ktorý je najkrajší zážitok z kňazskej služby. Kňazská služba po príprave začína vlastne od vysviacky. Potom sú primície – čosi nádherné. **Ale keď bola možnosť vyspovedať človeka, ktorý dlhé roky nebol na sv. spovedi a vykonal veľmi kajúcnu sv. spoveď, to bolo vždy obrovské zadostučinenie, hoci niekedy aj vo vyčerpaní, únave, atď.** Krásne sú sviatky, ale krásne sú aj bežné sv. omše a nielen vo veľkých kostoloch. Neraz mám radosť zo slúženia sv. omši v takých nevelkých kostoloch, kde zvyknem s úsmevom hovoriť, že kantor z chórusu mi „obracia knižku na oltári“ – tak je blízko chór a oltár. Ale krásne a obohacujúce boli tiež aj mnohé stretnutia s mladými, s rodinami, staršími, chorými... Možno do konca života budem spomínať na niektorých chorých, na jednu babku, ktorú som chodieval spovedávať ešte ako kaplán. Pamätám si, že mala také silné okuliare a keď som ju vyspovedal a išiel jej podať sv. prijímanie, zastavila ma, aby som počkal. Zostal som prekvapený, o čo sa jedná. Založila si okuliare a povedala: „Ja chcem vidieť Pána Ježiša.“ Viete, to sú možno pre niekoho nedocenené alebo nič nehovoriace, zanedbateľné detaily, ale nie, nie je to tak.

Celé kňazstvo je krásne, ale nie je bez zápasu. Prichádzajú aj pošmyknutia, určité oslabnutie, možno zápas o zachovanie zmyslu kňazskej služby. Zvlášť kňaz môže byť frustrovaný. Ako tu, v rožňavskej diecéze sú niektoré farnosti, kde naozaj keď príde len tých pár ľudí na sv. omšu, alebo nepríde nikto, to kňaza frustruje. Na druhej strane obdivujem tých kňazov, ktorí tam zotrávajú a slúžia aj v takom prostredí a v takej atmosfére zvereným ľuďom a ďakujem im a za nich. Ale vždy je treba aj v kňazstve vstať a ísť ďalej. Veď aj v rodinách to nie je o inom. Aj v manželskom a rodinnom živote prichádza všeličo, nie každý deň je nedeľa, nie vždy svieti slnko, jedno i druhé sa mieša a jednoducho to najpodstatnejšie, najdôležitejšie je, aby manželia vytrvali, aby rodiny ostali spolu. Keď som spomenul aj vlastných rodičov, tak dovolil som si vysloviť, že neboli dokonalí. Ale to je myslím každému jasné, že na tomto svete nikto nemôže byť a nie je dokonalý. Ale to, že zachovali rodinu a rodinné zázemie, napriek tomu, že prekonávali životné prekážky, či to bola vojna, či to bol nástup komunizmu, či ďalšie existenčné problémy, aj s nami, s deťmi, atď... ako v každej bežnej rodine, aj v meniacom sa čase. Zachovali vernosť, jednotu... Neustále prosím Pána, aby ich za to naveky odmenil svojou blaženosťou.

A tak aj kňaz, prechádza týmito rôznymi skúškami života. Isto ho to môže pohltiť, ale môže ho to aj väčšmi zoceliť a na konci života môže so sv. Pavlom povedať: „Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca...“ (2 Tim 4, 7-8) No čo viac môže chcieť a dosiahnuť človek, či je to kňaz, či je to manžel, manželka, rodič, alebo ktokoľvek iný, ktorý sa aj popri mnohých náročnostiach života snažil takto čestne a šľachetne žiť, no čo môže byť krajšie na záver života?! Takže ja som veľmi vďačný Pánu Bohu za dar kňazstva, za celú túto službu. Často opakujem: mám za čo ďakovať, odprosovať, i prosiť. A myslím si, že každý úprimne zmýšľajúci človek, nech je v akomkoľvek povolání, povie to isté. Ale všetkých, ktorí aspoň trochu cítia Božie volanie k duchovnému životu, všetkých povzbudzujem a hovorím Kristovými slovami po zmŕtvychvstaní: Nebojte sa

aj v dnešnom čase! My sme išli za komunizmu, niektorí išli za nacizmu, teraz za čias liberalizmu a všeličoho ďalšieho, čo sa tlačí na Cirkev. Je to výzva odvahy, ale predovšetkým dôvery: **Boh ma volá, Boh ma bude viesť a Boh bude so mnou.** A tam, na ceste, na ktorú volá Pán odhalím veľmi veľa krásy, lebo Boh mi ju dá. A môžem dosvedčiť, že veľakrát cez konkrétnych ľudí, na ktorých aj v tejto chvíli veľmi rád spomínam, lebo ich bolo veľa. Veľa statočných, jednoduchých ľudí, ktorí žili svoju vieru a dodnes sú pre mňa veľkým povzbudením. Takže jedni druhých potrebujeme, lebo práve z dobrých rodín najčastejšie vyklíčia aj krásne duchovné povolania. Nech teda Pán žehná nás všetkých.

Ďakujeme za rozhovor! Pýtali sa Branislav Michalka a Mário Vadás.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/rozhovor-s-mons-stolarikom-musime-poznat-svoju-vieru-a-musime-ju-vediet-aj-zdovodnit/>